

Sabit Getirili Menkul Kıymetler

www.imkb.gov.tr

İSTANBUL
MENKUL KIYMETLER
BORSASI

İÇİNDEKİLER

SABİT GETİRİLİ MENKUL KIYMETLER	1
Kamu Kesimi Borçlanma Araçları	1
Özel Sektör Borçlanma Araçları	5
BİRİNCİ EL PİYASA İŞLEMLERİ ve İHRAÇ YÖNTEMLERİ	8
Devlet İç Borçlanma Senetlerinin İhale Yoluyla Satışı	8
Özel Sektör Borçlanma Araçlarının İhracı	9
Halka Arz Yoluyla Satış	10
Tahsisli Olarak veya Nitelikli Yatırımcıya Satış	10
İKİNCİ EL PİYASA İŞLEMLERİ	11
İMKB Borçlanma Araçları Piyasası	11
Borsa Dışı (Tezgahüstü) Piyasa	17
BORÇLANMA ARAÇLARI PİYASASI'NDA FİYAT-GETİRİ HESAPLAMALARI	18
Tanımlar	18
Formüller	19
RAKAMLARLA BORÇLANMA ARAÇLARI PİYASASI	20
TERİMLER SÖZLÜĞÜ	23

İşbu yayındaki bilgi ve veriler “Borsa Yatırım Fonları” hakkında genel bilgi edinilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Bu yayında yer alan bilgilerin doğruluğu konusunda gerekli özen gösterilmiş olmasına rağmen, bilgiler ve verilerdeki hatalardan veya alınacak yatırım kararları ile bunların sonuçlarından İMKB sorumlu değildir. Zira, buradaki bilgiler yatırım amaçlı bir teklif veya tavsiye amacını taşımamaktadır.

Sabit Getirili Menkul Kıymetler

Sabit getirili menkul kıymetler, alacaklılık hakkı sağlayan, belirli bir meblağı temsil eden, dönemsel gelir getiren, misli nitelikte, seri halinde çıkarılan, ibareleri aynı olan ve yatırım aracı olarak kullanılan borçlanma senetleridir. Sabit getirili menkul kıymetler vade sonuna kadar elde tutulduklarında belirli bir getiriye garanti ederler. Dolayısıyla yatırımcı vade sonunda ne kadarlık bir faiz gelirini elde edeceğini yatırım yaptığı anda bilmektedir. Sabit getirili menkul kıymetler, ihraç eden kuruluşların niteliğine göre kamu ve özel sektör menkul kıymetleri olmak üzere iki alt gruba ayrılabilir.

Kamu Kesimi Borçlanma Araçları

Devlet İç Borçlanma Senetleri

Devletin cari yıl bütçe kanununa dayanarak bütçe açıklarının finansmanı amacıyla çıkarmış olduğu borçlanma senetlerine genel olarak Devlet İç Borçlanma Senetleri (DİBS) denir. DİBS'ler sabit getirili menkul kıymetler içerisinde ihraç rakamları ve ikinci el işlem hacimleri olarak en büyük grubu oluştururlar. DİBS kavramı, T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı (Hazine) tarafından yurtiçi piyasada ihraç edilen borçlanma senetlerini ifade etmektedir.

İhracı yapılan DİBS'ler vadelerine, ihraç yöntemlerine, ihraç edildikleri para birimi cinsine, faiz ödeme türlerine, üzerlerinde kupon taşıyıp taşıyamalarına göre sınıflandırılabilir.

DİBS'ler, Hazine tarafından ihraç edilir ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) aracılığı ile satışa sunulur. İhraç edilen DİBS'ler ikinci elde hem organize piyasada hem de tezgahüstü piyasa (OTC, over-the-counter) dediğimiz organize olmayan piyasalarda işlem görebilir. DİBS'lerin ikinci el piyasa işlemleri organize piyasa olarak İstanbul Menkul Kıymetler Borsası bünyesindeki Borçlanma Araçları Piyasası'nda gerçekleşir.

- Devlet Tahvilleri

Devlet İç Borçlanma Senetlerinden, vadesi 1 yıldan uzun olanlar "Devlet Tahvili" olarak adlandırılırlar. Vadesi 1 yıldan daha uzun vadeli olan Devlet Tahvilleri genellikle kuponlu olarak ihraç edilirler. İhraç özelliklerine göre farklı şekillerde sınıflandırılırlar.

Para cinsine göre sınıflandırma:

İhraç, para birimi cinsine göre döviz veya ₺ cinsinden yapılabilmekte, döviz cinsinden ihracı gerçekleştirilen senetler ya döviz cinsinden ya da dövize endeksli olarak toplam iç borç stoku içerisindeki yerini alabilmektedir.

Döviz cinsi ve dövize endeksli senetler arasındaki en belirgin fark, döviz cinsinden senetlerin borçlanma ve ödemelerine ilişkin işlemlerin dövizle yapılmasına karşın, dövize endeksli senetlerin borçlanma ve ödemelerinin belirlenen kur üzerinden hesaplanan ₺ karşılıkların dikkate alınarak yapılmasıdır.

Kupon durumuna göre sınıflandırma:

Kuponsuz senetler olarak adlandırabileceğimiz iskontolu senetlerin ödemeleri sadece vade sonunda yapılır. İskontolu senetler, "ihraç tarihinde iskonto edilmiş fiyat ile satılan, vadesi boyunca herhangi bir kupon ödemesi olmayan, yatırımcı için getirisi nominal fiyat ile iskontolu fiyat arasındaki fark olan menkul kıymetler olarak tanımlanabilir. Kuponlu senetler ise, itfa olana kadar kuponu elinde bulunduran yatırımcısına belirli dönemlerde nakit akımı sağlayan senetler olarak ifade edilebilir.

Kuponlu senetler nominal değer üzerinden ihraç edilebildiği gibi nominal değer altında "iskontolu", nominal değer üzerinde "primli" olarak ihraç edilebilirler.

Faiz tipine göre sınıflandırma:

İskontolu senetlerin getirisi sabittir. Kuponlu senetlerin getirisi ise sabit veya değişken faizli olabilir.

Sabit faizli senetler vade sonuna kadar elde tutulmaları halinde belirli bir getiriyi garanti ederken, yatırımcının vade sonunda elde edeceği getiri vade başlangıcında bilinmektedir.

Değişken faiz ödemeli senetler ise menkul kıymetin ihraç ve itfa tarihi arasındaki dönemde faiz oranında oluşabilecek aşırı volatiliteye ilişkin yatırımcının üstlenmesi olası faiz riskinin azaltılmasını ve

bu yolla borçlanan için nispeten uzun vadeli borçlanabilmeyi olanaklı kılar.

- Hazine Bonoları

Devlet İç Borçlanma Senetlerinden vadesi 1 yıldan kısa olanlar hazine bonusu olarak adlandırılırlar. Hazine Bonoları ihraç tarihinde nominal değer altında iskontolu olarak satılırlar. Vade sonunda nominal değer ile iskontolu satış değeri arasındaki olumlu fark faiz gelirini gösterir.

- Gelir Ortaklığı Senetleri

Gelir Ortaklığı Senetleri, Hazine tarafından geliri Kamu Ortaklığı Fonu'na aktarılmak üzere satılan köprü, baraj, elektrik santrali, karayolu, demiryolu, telekomünikasyon sistemleri ile sivil kullanıma yönelik deniz ve hava limanları ile benzerlerinden,

kamu kurum ve kuruluşlarına ait olanların gelirlerine gerçek ve tüzel kişilerin ortaklık hakkına sahip olmasını sağlayan senetlerdir. Gelir ortaklığı senedi ulaşım, haberleşme, enerji kesiminde kamuya ait olan alt yapı tesislerinin gelirlerini ilgilendirmektedir, elinde bulunduran yatırımcının bu tesislerin mülkiyeti ve işletmesi ile hiçbir ilişkisi yoktur. Gelir ortaklığı senetleri, hukuki statüsü itibarıyla adındaki “ortaklık” ibaresine rağmen, değişken faizli bir tahvil özelliği taşımaktadır.

- Gelire Endeksli Senetler

Yurtiçi tasarrufların artırılması, Devlet İç Borçlanma Senetlerinin çeşitlendirilmesi ve yatırımcı tabanının genişletilmesi amacıyla, Hazine tarafından 28 Ocak 2009 tarihinde ilk Gelire Endeksli Senet (GES) ihracı gerçekleştirilmiştir. GES ihraçlarında getiriler, Kamu

İktisadi Teşebbüsü statüsündeki Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO), Devlet Malzeme Ofisi (DMO), Devlet Hava Meydanları İşletmeleri (DHMİ) ve Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü’nden (KIYEM) bütçeye aktarılan hasılat paylarına endekslenmiştir. Gelire Endeksli Senetler ile getirisi Devlet gelirleriyle ilişkilendirilen bir yatırım aracı yaratılmış olmaktadır. Söz konusu senetlere uygulanacak asgari kupon ödeme garantisi sayesinde yatırımcının gelir payındaki değişimden olumsuz etkilenmesi önlenmiştir.

Bu çerçevede, söz konusu senetlerin getirilerine ilişkin ödemelerin hesaplanmasında TPAO, DMO, DHMİ ve KIYEM tarafından bütçeye aktarılan üç aylık ve altı aylık hasılat paylarının toplamı esas alınmaktadır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Likidite Senetleri

Likidite senetleri, TCMB tarafından, piyasadaki likiditenin düzenlenmesi ve açık piyasa işlemlerinin etkinliğini artırmak amacıyla çıkarılan para politikası aracı, menkul kıymet niteliğini haiz senetlerdir.

TCMB tarafından kendi nam ve hesabına, 91 günü aşmayan vadelerde, iskontolu olarak ihraç edilirler. Senetler, kıymetli evrak niteliğini haiz tek bir toplu senet şeklinde çıkarılır ve ikincil piyasada alınıp satılabilirler.

TCMB likidite senetlerini Sermaye Piyasası Kanunu’na göre kaydi olarak ihraç edebilir. Basılan fiziki senetler TCMB’de saklanır. Likidite senetlerinin borsada işlem görmesi halinde bu esas, sermaye piyasası mevzuatının borsada işlem görme takas ve saklama hükümleri ile birlikte uygulanır.

Özel Sektör Borçlanma Araçları

- Özel Sektör Tahvilleri

Anonim şirketler tarafından çıkarılan borçlanma senetleridir. Vadeleri en az 1 yıl olmak koşulu ile serbestçe belirlenebilir ve sabit ya da değişken faizli olarak ihraç edilebilirler. Genellikle bir veya birkaç aracı kuruluştan oluşan bir konsorsiyum aracılığıyla satışa sunulurlar.

Tahvil sahibinin bir şirkete kullandığı sermaye, yabancı sermayedir. Tahvil sahibi, tahvili çıkaran kuruluşun uzun vadeli alacaklısıdır. Tahvil sahibi şirketin aktifleri üzerinde, alacağından başka hiçbir hakka sahip değildir. Şirketin yönetimine katılamaz. Tahvil sahibi ile şirket arasındaki hukuki ilişki vade sonunda sona erer. Tahvil sahibi tahvili çıkaran şirketin kar- zarar riskine katılmaz, şirket zarar etse de günü gelince belli miktardaki anapara ve faizini alır.

Tahvillerin getirilerini etkileyen en önemli unsurlar, likiditesi ve sahip oldukları risktir. Şirket tahvilleri, şirketin iflas etmesi ve faiz ile anapara

ödemesinde temerrüde düşmesi açısından devlet tahvillerine oranla daha yüksek risk taşıdıklarından, genellikle devlet tahvillerinden daha yüksek faiz geliri sağlarlar. Şirketin iflası veya tasfiyesi halinde önce borçlar ödendiği için, tahvil sahipleri şirket ortaklarından (hisse senedi sahipleri) önce alacaklarını alırlar.

Kamu borçlanma aracı dışındaki tahvillerin ihraç edilebilmeleri için bunların Sermaye Piyasası Kurulu’na kaydettirilmesi gereklidir.

- Finansman Bonoları

İhraççıların borçlu sıfatıyla düzenleyip, kısa vadeli borç temin etmek amacıyla, iskonto esasına göre ihraç ettikleri menkul kıymettir. Iskonto esasına göre satılan finansman bonolarının iskonto oranı ihraççı tarafından serbestçe belirlenir. Kısa vadeli borçlanma aracı olup, işletmelerin kısa vadeli finansman ihtiyacının karşılanmasını sağlarlar. Yatırımcılar açısından ise, kısa vadeli olması nedeniyle faiz riskinden korunma sağlar. Vadesi 1 yıldan fazla olamaz. Halka arz edilerek veya halka arz edilmeksizin satılabilirler.

- Banka Bonoları

Bankaların, Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri çerçevesinde borçlu sıfatıyla düzenleyip kaynak temin etmek amacıyla ihraç ettikleri menkul kıymetlerdir. Iskonto esası ile satılan söz konusu

bonoların iskonto oranı ihraççı banka tarafından serbestçe belirlenir.

Halka arz edilecek olan banka bonolarının vadesi 60 günden az 1 yıldan fazla olamaz. Tahsisli satılacak banka bonolarının vadesi 15 günden az 1 yıldan fazla olamaz. Halka arz edilmek suretiyle satışa sunulan banka bonolarının satışında uygulanacak vadeye uygun iskonto oranları yıllık bazda hesaplanarak, satışın yapılacağı yerlerde satış süresi içerisinde banka tarafından duyurulur.

- Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler

İhraççıların kendi ticari işlemlerinden doğmuş veya diğer şirketlere ait olup da kendileri tarafından devralınmış (temellük edilmiş) alacaklar karşılığında ihraç edebilecekleri kıymetli evraktır. Fon portföyündeki varlıklar karşılığında ihraç edilen borçlanma senedir.

Bankaların tüketici kredileri, konut kredileri, ihracat kredileri; finansman şirketlerinin kendi mevzuatları uyarınca açmış oldukları krediler; finansal kiralamaya yetkili kuruluşların finansal kiralama sözleşmelerinden doğan alacaklar, gayrimenkul yatırım ortaklıklarının portföylerindeki gayrimenkullerin satış veya satış vaadi sözleşmelerinden kaynaklanan senetli alacakları karşılığında doğrudan ihraç edecekleri kıymetli evraktır.

İhraççı kurumların, kendi ticari işlemleri nedeniyle doğmuş olan alacaklarını karşılık göstererek varlığa dayalı menkul kıymet ihraç etmeleri doğrudan, diğer alanlarda faaliyet gösteren şirketlere ait alacakların devralınması suretiyle varlığa dayalı menkul kıymet ihraç etmeleri ise dolaylı ihraçtır. Faiz/iskonto oranı ihraca dayanak teşkil eden alacakların getirisi dikkate alınarak ihraççı tarafından serbestçe belirlenir. Sabit veya değişken faizli olarak ihraç edilebilirler. Farklı fiyat ve vadelerde ihraç edilebilirler.

- Varlık Teminatlı Menkul Kıymetler

Varlık teminatlı menkul kıymetler; bankalar, finansman şirketleri ve finansal kiralamaya yetkili kuruluşlar, gayrimenkul yatırım ortaklıkları, kendi kanunlarınca menkul kıymet ihraç etmeye yetkili kamu kurum ve kuruluşlarınca bilanço aktiflerinde yer alan varlıkların teminat gösterilmesi suretiyle ihraç edilen borçlanma senetleridir. İhraççıların genel yükümlülüğü niteliğinde olan bu araçlar; tüketici kredileri, ticari krediler, finansal ve operasyonel kiralama sözleşmelerinden doğan alacaklar, ihracat işlemlerinden doğan alacaklar, bankalar tarafından esnaf ve sanatkarlarla küçük işletmelere açılan ihtisas kredilerinden doğacak alacaklar, gayrimenkul yatırım ortaklıklarının portföylerindeki gayrimenkullerin satış veya satış vaadi sözleşmelerinden kaynaklanan alacaklar, Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'nın gayrimenkul satışından kaynaklanan alacaklar, ikame varlıklar, bankalar dışındaki, mal ve hizmet üretimi faaliyetlerinde bulunan anonim ortaklıklar ile mevzuata göre özelleştirme kapsamına alınanlar dahil Kamu İktisadi Teşebbüslerinin müşterilerine yaptıkları vadeli satışlardan doğan senede bağlanmış alacaklar ve nitelikleri Sermaye Piyasası Kurulu'na belirlenecek diğer varlıkların teminatı altında ihraç edilebilirler. Teminat varlıkları, ihraççının aktifinde yer alan diğer malvarlıklarından ayrıştırılması amacıyla yazılı ve/veya elektronik olarak takip edilmelidir.

Söz konusu menkul kıymetler itfa edinceye kadar teminat varlıklar teminat amacı dışında tasarruf edilemez, rehnedilemez, teminat gösterilemez, kamu alacaklarının tahsili amacı da dâhil olmak üzere haczedilemez, iflas masasına dâhil edilemez ve ihtiyati tedbir kararı verilemez.

- Kira Sertifikaları

Şirketlerin sermaye piyasalarından fon temin etmelerine imkan sağlamak amacıyla, faizsiz tahvil olarak olarak da tanımlanabilecek bir enstrüman olarak sermaye piyasamıza sunulmuş bir menkul kıymettir.

Kira sertifikası, şirketlerin bir Varlık Kiralama Şirketi(VKŞ) aracılığı ve devret-kirala-devral yöntemiyle, mülkiyetlerindeki veya kiralamak suretiyle devralacakları varlıkları kullanarak finansman sağlamalarına imkan veren bir enstrümandır.

En temel borçlanma aracı olan tahvil ile aynı işleyiş yapısına sahip olan kira sertifikasının, satılıp kaynağa dönüştürülebilecek bir varlığa dayanak olarak ihraç edilmesi ve dolayısıyla daha korumalı bir yapı içermesi nedeniyle yatırımcılar açısından

güvenli bir alternatif olarak ön plana çıkmaktadır. Sistem temel olarak, kaynak kuruluşun VKŞ'ye devrettiği varlıkları daha sonra geri kiralaması suretiyle fon temin etmesi üzerine dayanmaktadır. VKŞ ilk etapta devraldığı bu varlıkların finansmanını ihraç edeceği kira sertifikası ile karşılamakta, söz konusu sertifikaların dönemsel ödemelerini ise kaynak kuruluştan gelen dönemsel kira gelirleri ile gerçekleştirmektedir. Vade sonunda ise kaynak kuruluşa geri devredilen söz konusu varlıklardan elde edilen gelir, kira sertifikası sahiplerine payları oranında dağıtılarak ihraç edilmiş olan kira sertifikası itfa edilmektedir.

Halka arz edilmek suretiyle veya tahsisli olarak ya da nitelikli yatırımcılara satılmak üzere ihraç edilebilirler.

Birinci El Piyasa İşlemleri

Finansman ihtiyaçlarını karşılamak üzere menkul kıymetleri ihraç eden kuruluşlar ile tasarruflarını bu kuruluşlara kullandırarak yatırıma dönüştürmek isteyen tasarruf sahiplerinin karşılaştıkları piyasalara birinci el piyasası denir. Menkul kıymetleri ihraç eden kurumlar ile alıcıların yani tasarruf sahiplerinin doğrudan doğruya karşılaştıkları piyasalardır. Menkul kıymetlerin doğrudan ihraççı kurumdan alınmayıp bir banka ya da aracı kurum vasıtasıyla alımın gerçekleşmesi bu işlemin birincil piyasa işlemi olmasına engel değildir. Birincil piyasa işleminde fon akışı, alıcı yani tasarruf sahibinden, satıcıya yani ihraç eden kuruma geçiş şeklindedir. Kamu ve özel sektörün hangi yöntemler ile menkul kıymet ihraç ettiğine ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Devlet İç Borçlanma Senetlerinin İhale Yoluyla Satışı

Devlet İç Borçlanma Senetleri(DİBS) ihaleleri, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB)

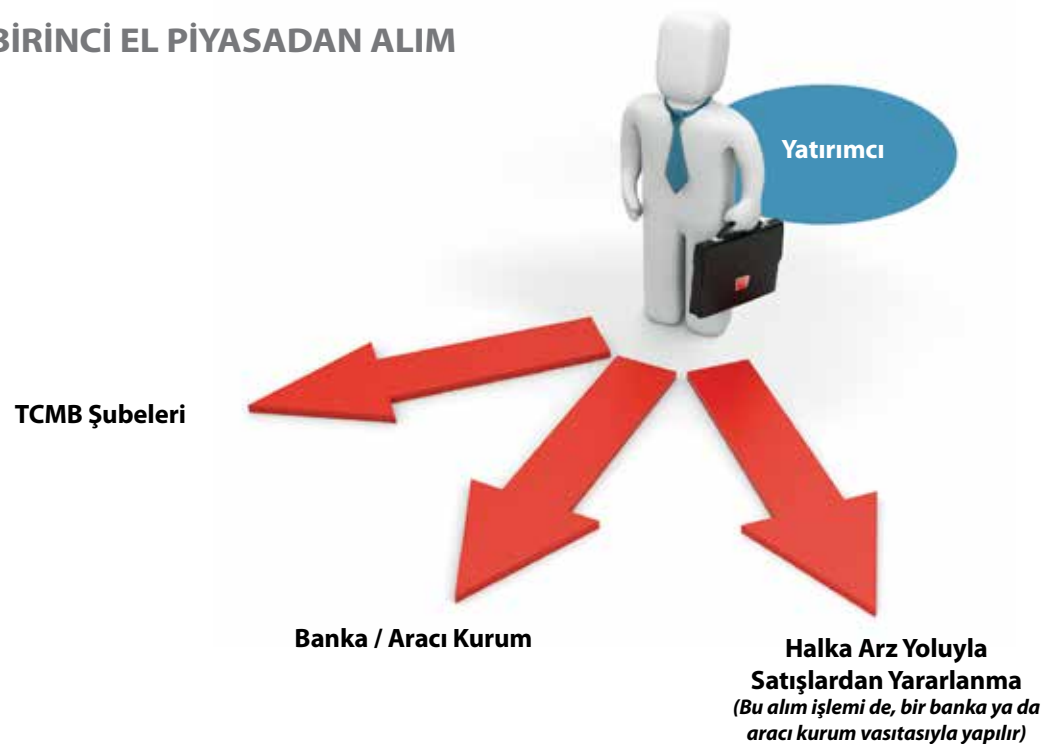
Kanunu'nun 41'inci Maddesi çerçevesinde, T.C. Hazine Müsteşarlığı (Hazine) adına TCMB tarafından gerçekleştirilmektedir. İhale yapılacak senede ilişkin detaylı bilgiler en az 1 işgünü öncesinden Hazine Müsteşarlığı internet sitesinden kamuoyuna duyurulmaktadır.

Hazine 2006 yılı başından itibaren aylık olarak duyurmaya başladığı ihale programlarını 2010 yılından itibaren 3 aylık programlar halinde kamuoyuna duyurmaktadır. İhale duyuruları, ihaleden önceki haftanın son işgününde yapılmakta ve duyuru sırasında Hazine; ihalenin tarihini, valör tarihini, ihraç edilecek senetlerin türünü (Döviz-₺, kuponlu-iskontolu vs.) ve vadesini açıklamaktadır. İhaleler genellikle Salı günleri yapılmakta, fakat ihtiyaca göre diğer günlerde de düzenlenebilmektedir.

Hazine tarafından düzenlenen DİBS ihaleleri tüm gerçek ve tüzel kişilere açık olup ihalelere TCMB şubelerinden doğrudan olabildiği gibi banka ve aracı kurumlar aracılığıyla da katılım mümkündür. Bankalar EFT(Elektronik Fon Transferi),

BİRİNCİ EL PİYASADAN ALIM

aracı kurumlar TETS(Takasbank Elektronik Transfer Sistemi) ve faks aracılığıyla teklifte bulunabilirler. İhalelere TCMB şubelerinden katılacak gerçek kişiler T.C. Kimlik numaralarını ibraz ederler. Katılımcılar, fiyat ve miktar teklifinde bulunurlar. Her bir katılımcı istediği sayıda teklif verebilir. İhaleye katılanlar, teklif ettikleri miktarın %1'ini ihaleden önce teminat olarak yatırmak zorundadır. Dövizli ihalelerde teminat TL olarak yatırılmaktadır. İhaleyi kazanamayan yatırımcının yatırdığı teminat kendisine ihale günü teslim edilirken, ihaleyi kazanan yatırımcı teminat olarak yatırdığı miktarın üzerine valör günü ekleme yaparak, yatırması gereken tutarın tamamını ilgili hesaba yatırır. İhaleyi kazandığı halde, valör günü yükümlülüğünü yerine getirmeyen yatırımcıların teminatları Hazine'ye irat kaydedilir. İhale sonuçlandırıldığında TCMB aracılığıyla duyurulur ve ihaleye ilişkin her türlü veriler Hazine internet sayfasından açıklanır.

Senetlerin kupon ödemeleri ve itfa tarihinde anapara ödemesi TCMB şubeleri ve Ziraat Bankası şubeleri aracılığıyla gerçekleştirilir.

Özel Sektör Borçlanma Araçlarının İhracı

İhraç edilecek borçlanma araçlarının Sermaye Piyasası Kurulu kaydına alınması zorunludur. Borçlanma aracı ihracı için ortaklıkların genel kurullarınca karar alınmalıdır. İhraç yetkisi esas sözleşme ile yönetim kuruluna devredilebilir. İhraç edilecek borçlanma araçlarına ilişkin olarak alınacak yetkili organ kararında bu araçların tutarının, türünün, vadesinin ve faizinin belirlenmesine ilişkin genel esaslara yer verilmesi zorunludur.

Sermaye Piyasası Kurulu kaydına alınma başvurusunun, yetkili organ kararının alındığı tarihten itibaren 1 yıl içinde yapılması gerekmektedir.

Borçlanma araçları halka arz edilerek veya halka arz edilmeksizin satılabilir. Halka arz edilmeksizin satış, tahsisli olarak veya nitelikli yatırımcıya satış yoluyla yapılabilir.

Halka Arz Yoluyla Satış

Halka arz yoluyla satışlarda ihraççılar tarafından izahname ve sirküler düzenlenmesi zorunludur. Borçlanma araçlarına ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilme esaslarına düzenlenecek izahname ve sirkülerde yer verilir. Halka arz edilen borçlanma araçlarının satışı, bunlara ilişkin anapara, faiz ödemesi ve benzeri yükümlülükler aracı kuruluşlar vasıtasıyla yerine getirilir.

Halka arz edilecek borçlanma araçlarının satış süresi 2 işgününden az ve 5 işgününden fazla olamaz.

Tahsisli Olarak Veya Nitelikli Yatırımcıya Satış

Tahsisli satış, ihraç edilecek özel sektör borçlanma araçlarının halka arz edilmeyerek, doğrudan dışarıda veya yurt içinde yerleşik kişilere tahsisli olarak ya da İMKB'nin ilgili pazarında toptan satışını ifade eder.

Borçlanma araçlarının tahsisli olarak veya nitelikli yatırımcılara satışında izahname ve sirküler düzenlenmez. Tahsisli satışlarda ve nitelikli yatırımcılara yapılacak satışlarda esasları Sermaye Piyasası Kurulunca belirlenecek olan beyanların satıştan önce yatırımcılara imzalatılması zorunludur.

Borçlanma araçlarını tahsisli olarak satın alacak gerçek ve tüzel kişilerin sayısının gerek bu araçların Kurul kaydına alınması aşamasında gerekse kayıt aşamasından sonra yapılacak işlemlerle 100'ü geçmemesi şarttır.

Borçlanma araçlarının, nitelikli yatırımcılara tahsisli olarak veya yalnızca bu yatırımcılara çağrıda bulunmak suretiyle satılması mümkün olup, bu satışlarda sayı yönünden bir kısıtlama uygulanmaz. Borçlanma araçlarının nitelikli yatırımcıya satışının Borsada veya Borsa dışında yapılması mümkündür.

Borsada yapılacak satışlar, İMKB Borçlanma Araçları Piyasası bünyesindeki Nitelikli Yatırımcıya İhraç Pazarı'nda gerçekleştirilir.

İkinci El Piyasa İşlemleri

Daha önceden ihraç edilmiş olan menkul kıymetlerin alım satımının yapıldığı piyasalara ikinci el piyasalar adı verilir. İkinci el piyasalar, bireysel ve kurumsal yatırımcılara doğrudan doğruya ya da mali aracılar yoluyla likidite ve spekülasyon amaçlı işlem yapma imkanı tanımakta ve piyasada işlem gören menkul kıymetler için fiyat oluşumu sağlamaktadır. İkincil piyasanın en iyi teşkilatlanmış bölümü menkul kıymet borsalarıdır. İkincil piyasada el değiştiren menkul kıymetlerden sağlanan fonların bunları çıkaran kurumla bir ilgisi yoktur, sadece yatırımcılar arasında fon akışını sağlar.

İMKB Borçlanma Araçları Piyasası

Borçlanma Araçları Piyasası, yatırımcıların sabit getirili menkul kıymetlere yapacakları yatırımların fiyatlarının piyasada rekabet ortamında belirlenmesini ve istenildiği anda nakde dönüştürülebilmesini sağlamak amacıyla 17 Haziran 1991 tarihinde kurulmuştur.

Borçlanma Araçları Piyasası'nda İşlem Yapabilecekler

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile Borsa üyeleri ve Sermaye Piyasası Kurulu'ndan yetki belgesi almak koşuluyla Bankalar işlem yapabilirler.

Borçlanma Araçları Piyasası'nda alım satım yapmak isteyen bireysel yatırımcılar emirlerini işlem yapmaya yetkili bir banka ya da aracı kuruma ileterek işlemlerini gerçekleştirebilirler.

Borçlanma Araçları Piyasası'nda işlem yapmak isteyen tüm banka ve aracı kurumlar için Borsa tarafından özkaynakları dikkate alınarak işlem yapabilme üst limiti belirlenir. Bu üst limiti aşmamak koşuluyla belirlenecek olan işlem yapabilme limiti karşılık yatırılmak suretiyle kullanılır. Karşılıkların kullanılma oranı Borsa Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. Bu oran menkul kıymet ve üye bazında Borsa Yönetim Kurulu'nca belirlenmek koşuluyla farklılaştırılabilir.

İKİNCİ EL PİYASADAN ALIM-SATIM

Borçlanma Araçları Piyasası
(Organize Piyasa)

Banka /
Aracı Kurum

Yatırımcı

Banka / Aracı Kurum
(Tezgahüstü Piyasa)

İşlem limiti karşılıkları teminat niteliğinde olup, üyenin müşterilerine, diğer Borsa üyelerine ve/veya Borsa'ya karşı taahhütlerini, Borsa'nın tabi olduğu mevzuat hükümlerine göre kısmen veya tamamen yerine getirmemesi halinde önceden bir ihtarname keşidesine, hüküm istihsaline ve üyenin rızasını almaya lüzum olmadan, taahhütlerin yerine getirilmesi amacıyla Borsa tarafından re'sen kullanılabilir.

Borçlanma Araçları Piyasası'nda İşlem Görebilecek Sermaye Piyasası Araçları

- Türk Lirası ve Döviz Ödemeli;
- Borçlanma araçları,
- Menkul kıymetleştirilmiş varlık ve gelire dayalı borçlanma araçları,
- Kira sertifikaları,
- TCMB tarafından ihraç edilen Likidite Senetleri, işlem görebilirler.

Borçlanma Araçları Piyasası Bünyesindeki Pazarlar

- Kesin Alım-Satım Pazarı

Kesin Alım Satım Pazarı, sabit getirili menkul kıymetlerin organize bir piyasada şeffaf ve rekabete açık bir ortamda işlem görmelerini sağlayarak bu menkul kıymetlerin likiditesini artırmak ve bilgi akışını hızlandırmak amacıyla 17 Haziran 1991 tarihinde faaliyete geçmiştir.

Sabit getirili menkul kıymetlerin aynı gün veya ileri valörlü olarak doğrudan alım/doğrudan satım işlemlerinin yapıldığı pazardır. Pazar'da; Türk Lirası ve Döviz Ödemeli ihraç edilmiş; borçlanma araçları, menkul kıymetleştirilmiş varlık ve gelire dayalı borçlanma araçları, kira sertifikaları, TCMB tarafından ihraç edilen Likidite Senetleri işlem görebilirler.

Bu kapsamda işlem görebilecek menkul kıymetler olarak; devlet tahvilleri, hazine bonoları, gelir ortaklığı senetleri, gelire endeksli senetler, özel sektör tahvilleri, banka bonoları, finansman bonoları, varlığa dayalı menkul kıymetler, varlık teminatlı menkul kıymetler ve kira sertifikaları işlem görebilecek borçlanma araçları olarak sayılabilir.

- Repo Ters Repo Pazarı

Menkul kıymetlerin geri alma taahhüdü ile satımına repo, geri satma taahhüdü ile alımına ise ters repo denir. Repo yapan taraf, elindeki menkul kıymeti belirlenen süre sonunda geri almak vaadi ile satarak kısa vadeli nakit ihtiyacını karşılamaktadır. Ters repo yapan taraf ise elindeki nakdi, repo süresi sonunda geri satma vaadinde bulunduğu menkul kıymetler karşılığında karşı tarafa borç vermektedir. Menkul kıymet ve paranın belirli bir süre için daha sonra geri alınmak üzere el değiştirmesi söz konusudur.

Repo-Ters Repo Pazarı, sabit getirili menkul kıymetlerin geri alım vaadi ile satım ve geri satım vaadi ile alım işlemlerini organize piyasa koşulları içinde güvenli bir şekilde gerçekleştirmek amacıyla 17 Şubat 1993 tarihinde faaliyete geçmiştir.

Bu Pazarda devlet iç borçlanma senetleri ile TCMB likidite senetlerinin geri alım vaadi ile satım ve geri satım vaadi ile alım işlemleri yapılır. Pazarda aynı gün ve ileri başlangıç valörlü işlemler yapılabilir.

İşlem öncesinde teslim edilecek/alınacak menkul kıymeti doğrudan belirtme imkanı yoktur.

Repo işlemine konu menkul kıymetler alıcıya teslim edilmeyerek işlemin vadesi boyunca Takasbank nezdindeki hesaplarda bloke saklamada tutulur. İşlemin vadesi boyunca, işlem karşılığı teslim edilen menkul kıymetlerin fiyatlarındaki değişme nedeniyle oluşabilecek değer düşüklüğüne karşı,

ters repo yapan üyeyi korumak amacıyla, işlemin vadesi süresince bloke saklamadaki menkul kıymetler, her gün yeniden değerlemeye tabi tutulur ve gerekli hallerde repo yapan taraftan ilave menkul kıymet getirmesi istenir.

- Menkul Kıymet Tercihli Repo Pazarı

Organize piyasa koşulları içerisinde, tercih edilen menkul kıymetler üzerinde repo yapılmasına ve sonrasında bu menkul kıymetlerin alıcıya teslimine olanak vermek amacıyla 17 Aralık 2010 tarihinde faaliyete geçmiştir. Belirli bir süre için menkul kıymetin el değiştirmesine imkan veren Pazar'ın vadeli ve spot piyasa arasında menkul kıymet akışkanlığını sağlayarak etkin faiz oluşumuna hizmet etmesi hedeflenmiştir.

Pazar'da belirli bir menkul kıymet üzerinde geri alım vaadi ile satım ve geri satım vaadi ile alım işlemleri yapılır. Bu Pazar işlemlerinde, repo oranının yanısıra, Repo Ters Repo Pazarı'ndan farklı olarak, işleme konu menkul kıymetin tanımı ve fiyatı da belirtilir. İşlem sonrası menkul kıymetler, vade sonunda aynı tanım ve miktarda geri iade edilmek koşuluyla, bloke tutulmayarak alıcısına teslim edilir.

Bu Pazarda Türk Lirası cinsinden ihraç edilmiş devlet iç borçlanma senetleri, Gelir Ortaklığı Senetleri, TCMB likidite senetleri, Borsa kotundaki özel sektör borçlanma araçları, sadece nitelikli yatırımcılara açık olmak koşuluyla Nitelikli Yatırımcıya İhraç Pazarı'nda ihraç edilmiş özel sektör borçlanma araçları, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Toplu Konut İdaresi

Başkanlığı ve mahalli idarelerce Türk Lirası cinsinden ihraç edilen borçlanma senetlerinin geri alım vaadi ile satım ve geri satım vaadi ile alım işlemleri yapılır. Pazarda aynı gün ve ileri başlangıç valörlü işlemler yapılabilir.

Menkul kıymet tercihli bir repo ters repo işlemi, aynı anda yapılmış ve birbirine bağlı iki kesin alım satım işlemi olarak düşünülebilir.

- Bankalararası Repo Ters Repo Pazarı

Bankaların, T.C. Merkez Bankası ve birbirleri ile portföyleri hesabına gerçekleştirdikleri repo işlemlerinden sağlanan fonlar dışında kalan tüm repo işlemlerinden sağladıkları fonlar 7 Ocak 2011 tarihinden itibaren zorunlu karşılığa tabi tutulmuştur.

Bu çerçevede, bankaların zorunlu karşılığa tabi olmayan fonların konu olacağı repo işlemleri için ayrı bir Pazar oluşturulması gereği dikkate alınarak sadece T.C. Merkez Bankası ile bankaların işlem yapmaya yetkili olacağı "Bankalararası Repo-Ters Repo Pazarı" 7 Ocak 2011 tarihi itibarıyla faaliyete geçmiştir. Bu Pazar'da bankalarca sadece portföyleri hesabına işlem yapılabilen fon/ortaklık ve diğer müşteriler hesabına işlem yapılamamaktadır.

Borçlanma Araçları Piyasası İşlem Saatleri;

Kesin Alım-Satım Pazarı	Aynı gün valörlü işlemler 09:30 – 12:00 13:00 – 14:00	İleri valörlü işlemler 09:30 – 12:00 13:00 – 17:00
Repo Ters Repo Pazarı	Başlangıç valörü aynı gün olan işlemler 09:30 – 12:00 13:00 – 14:00	Başlangıç valörü ileri tarihli olan işlemler 09:30 – 12:00 13:00 – 17:00
Menkul Kıymet Tercihli Repo Pazarı	Başlangıç valörü aynı gün olan işlemler 09:30 – 12:00 13:00 – 14:00	Başlangıç valörü ileri tarihli olan işlemler 09:30 – 12:00 13:00 – 17:00
Bankalararası Repo Pazarı	Başlangıç valörü aynı gün olan işlemler 09:30 – 12:00 13:00 – 14:00	Başlangıç valörü ileri tarihli olan işlemler 09:30 – 12:00 13:00 – 17:00
Nitelikli Yatırımcıya İhraç Pazarı	Aynı gün valörlü işlemler 09:30 – 12:00 13:00 – 14:00	

Gerçekleşen İşlemlerin Takası

Borçlanma Araçları Piyasası'nda işlem gören menkul kıymetlerin takası, Borsa'nın denetim ve gözetimi altında İMKB - Takas ve Saklama Bankası A.Ş. (Takasbank A.Ş.) tarafından yapılır. İşlemlerin takası, işlemin valör gününde Borsa tarafından belirlenmiş saatler içerisinde gerçekleşir. Valör süresi kamu kesimi tarafından ihraç edilen menkul kıymetlerde en fazla 90 gün, diğer menkul kıymetlerde ise 30 gündür. Repo-Ters Repo Pazarı, Menkul Kıymet Tercihli Repo Pazarı ve Bankalararası Repo Pazarı'nda 7 güne kadar ileri başlangıç valörlü emir iletilebilir, repo bitiş valörü için herhangi bir kısıtlama yoktur.

Piyasada işlem yapmak isteyen bütün üyeler, takas işlemlerinin gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan nakit ve menkul kıymet hesaplarını Takasbank nezdinde açmak zorundadırlar. Menkul kıymet yükümlülükleri hesaben yerine getirilir. Menkul kıymet alacakları üyelerin Takasbank nezdindeki ilgili depo hesaplarına, nakit alacakları

ise Takasbank nezdindeki serbest cari hesaplarına alacak kaydedilir. Piyasada farklı pazarlarda gerçekleşen işlemlerin takası netleştirilmiş tutarlar üzerinden yapılır. Repo-Ters Repo Pazarı'nda ters repo yoluyla alınan ve işlemin vadesi süresince bloke hesapta tutulan menkul kıymetler netleştirmenin dışında tutulur.

Takas işlemlerinde riski en aza indirmek için, karşılığını almadan teslim etmeme veya ödememe prensibi esas alınmaktadır. Nakit ve menkul kıymet alacakları Takasbank nezdindeki üye hesaplarına, alacakları serbestleştikçe yükümlülüklerin yerine getirilmesi ve takas havuzunun müsait olması koşuluyla aktarılır.

Valör günü nakit veya menkul kıymet yükümlülüklerini yerine getirmeyen üyeler temerrüde düşmüş kabul edilirler. Temerrüde düşen üye temerrüt halini Borsa Başkanlığı'nca belirlenen ve kendisine tebliğ edilen zamanda sona erdirmek zorundadır. Temerrüt durumunu sona erdirmeyen üyeye ait işlem konusu menkul

kıymetler Borsa tarafından re'sen alınıp satılır. Bu işlemler sonucunda oluşabilecek açıkların telafisi, temerrüde düşen üyenin değer farkı nedeniyle İMKB'ye teslim etmiş olduğu bloke menkul kıymetler ile işlem yapmak üzere İMKB'de tesis etmiş olduğu işlem limiti karşılıkları ile sınırlıdır.

Piyasada işlem yapan üyeler, işlemin valör gününde, nakit ve menkul kıymet yükümlülüklerini en geç saat 16:30'a kadar yerine getirmek zorundadırlar. Repo işlemleri karşılığı teslim edilecek menkul kıymetlerin bildiriminin işlemin başlangıç valöründe en geç saat 15:00'e kadar yapılması gerekmektedir. Döviz ödemeli menkul kıymetlerin takasında süre en az 1 işgünüdür.

Borsa Dışı (Tezgahüstü) Piyasa

Sabit getirili menkul kıymet işlemleri organize piyasalar dışında da gerçekleştirilebilmektedir. Bu piyasada işlemler telefon aracılığıyla bankalar ve aracı kurumlar arasında veya bu aracı kuruluşlar ile yatırımcılar arasında serbest piyasa şartlarında gerçekleştirilmektedir. Bankaların belirleyici olduğu bu piyasada işlem hacmi ve getiri oranları,

piyasadaki likidite, TCMB bünyesinde bulunan Bankalararası Para Piyasası'nda oluşan Türk Lirası oranları, hazine ihaleleri ve açık piyasa işlemlerine bağlı olarak değişmektedir.

Diğer taraftan, Banka ve aracı kurumlar tarafından İMKB'de işlem gören veya İMKB kaydında olan menkul kıymetler ile ilgili olarak İMKB dışında yapılan alım-satım işlemlerinin İMKB'nin belirlediği şartlarla İMKB'ye tescil ettirilmesi zorunludur.

Borçlanma Araçları Piyasası'nın faaliyete geçtiği ilk yıllarda işlemler büyük ölçüde tezgahüstü piyasada gerçekleşirken yıllar içerisinde bu oran Borçlanma Araçları Piyasası lehine değişmiş ve işlemler giderek artan oranlarla Borçlanma Araçları Piyasası'nda gerçekleşmeye başlamıştır. Bu değişimde güvenli işleyen organize bir piyasanın tercih edilmesi olmasının rolü büyüktür.

Borçlanma Araçları Piyasası'nda Fiyat-Getiri Hesaplamaları

Tanımlar

Fiyat: Bir menkul kıymette 100 birim nominal üzerinden verilen değerdir. Menkul kıymetin İMKB tarafından belirlenen emir giriş yöntemine göre temiz, kirli veya takas fiyatı olarak adlandırılır.

İşlemiş Faiz: Dönemsel kupon faizinin; ilk kupon döneminde ihraç tarihinden, diğer kupon dönemlerinde son kupon ödeme tarihinden valör tarihine kadar geçen gün sayısına (GGS) isabet eden tutarıdır.

$$\text{İşlenmiş Faiz} = \text{Dönemsel kupon} \times \frac{\text{GGS}}{\text{Kupon dönemi içerisindeki gün sayısı}} \times 100$$

Temiz Fiyat: İşlemiş faizi içermeyen fiyattır. Menkul kıymetin kirli fiyatından işlemiş faizin düşülmesi suretiyle bulunur.

Kirli Fiyat: Menkul kıymetin işlemiş faizini de içeren fiyatıdır.

Repo Menkul Kıymet Fiyatı: Menkul kıymet tercihli repo işlemlerinde girilen temiz veya kirli fiyattır.

Valör2 Fiyatı: Menkul kıymet tercihli repo işlemlerinde repo oranı üzerinden hesaplanan Valör2 fiyatıdır.

$$\text{Valör2 Fiyatı} = \text{Valör1 Fiyatı} \times \left(1 + \frac{\text{RepoOranı}}{365} \times \text{RepoSüresi}\right)$$

Referans Endeksler: TÜİK tarafından açıklanan TÜFE endeks değerleri kullanılarak Hazine tarafından aşağıdaki formül ile hesaplanarak ilan edilen endekslerdir.

A ayının g günü için referans endeks

$$\text{Günlük referansendeks}_g = \text{TÜFE}_{a-3} + \frac{g-1}{AG} \times (\text{TÜFE}_{a-2} - \text{TÜFE}_{a-3})$$

TÜFE_{a-2} : a-2 ayının TÜFE'si

TÜFE_{a-3} : a-3 ayının TÜFE'si

g : Aybaşından itibaren geçmiş gün sayısı

AG : Ay içerisindeki toplam gün sayısı

TÜFE'ye Endeksli Devlet tahvilleri:

Vadeleri boyunca TÜFE enflasyonu üzerine Hazine tarafından belirlenen sabit bir reel g etiriyi garanti eden kuponlu tahvillerdir. Kupon ve anapara ödemeleri aşağıdaki formüllere göre yapılmaktadır.

$$\text{Anapara ödemesi} = \frac{\text{Referans endeks}_{\text{itfa tarihi}}}{\text{Referans endeks}_{\text{ihraç tarihi}}} \times 100$$

$$\text{Kupon ödemeleri} = \frac{\text{Referans endeks}_{\text{kupon tarihi}}}{\text{Referans endeks}_{\text{ihraç tarihi}}} \times 100 \times \text{Reel kupon oranı}$$

Enflasyon Katsayısı: Valör tarihindeki referans endeks değerinin menkul kıymetin ihraç tarihindeki referans endeks değerine bölünmesi suretiyle bulunan katsayıdır.

Takas Fiyatı: İşlemin takas tutarının hesaplanmasında kullanılan fiyattır. Enflasyona endeksli olup da enflasyon katkısı hariç olarak işlem gören menkul kıymetlerde kirli fiyatın valör tarihindeki enflasyon katsayısı ile çarpılması suretiyle bulunur. Diğer menkul kıymetlerde kirli fiyata eşittir.

Bazı menkul kıymetlerde yukarıda belirtilen değişkenlerin 0 veya 1 (örneğin iskontolu menkul kıymetlerde işlemiş faizin 0, TÜFE'ye endeksli tahviller haricindeki menkul kıymetlerde enflasyon katsayısının 1 olması gibi) olabileceği göz önünde bulundurularak aşağıdaki eşitlikler genel olarak geçerlidir.

Takas fiyatı = Kirli fiyat x Enflasyon katsayısı = (Temiz fiyat + İşlemiş faiz) x Enflasyon katsayısı

İşlem hacmi = Nominal tutar x Takas Fiyatı / 100

İşlemiş faiz tutarı = Nominal tutar x İşlemiş faiz x Enflasyon katsayısı / 100

Anapara tutarı = Nominal tutar x Temiz fiyat x Enflasyon katsayısı / 100

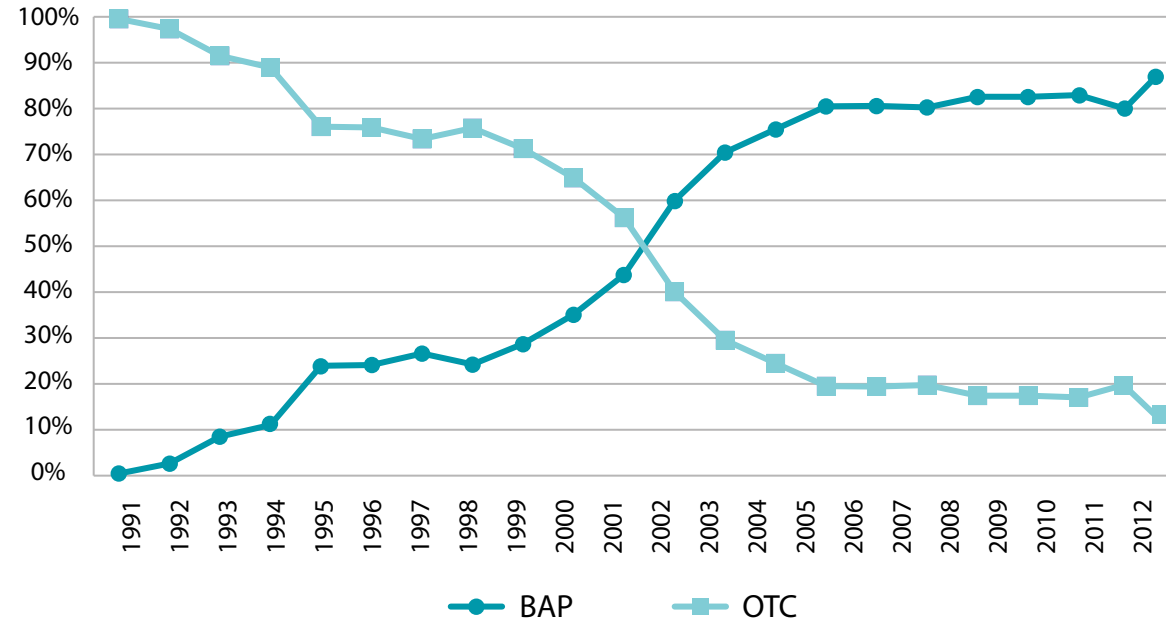
Formüller

Kısaltmalar	Tanımlar
VKG	Vadeye kalan gerçek gün sayısı
DGS	Bir kupon döneminin içerdiği gerçek gün sayısı
KGS	Bir sonraki kupon ödeme tarihine kalan gerçek gün sayısı
GGS	Bir önceki kupon ödeme tarihinden (veya ihraç tarihinden) valör tarihine kadar geçen gerçek gün sayısı
M	Bir yıl içindeki kupon ödeme sayısı
N	Vadeye kalan kupon adedi
r	Yıllık basit getiri
R	Vadeye kadar getiri
A	Anapara (100)
KPN	Kupon faiz oranı x100
REF	Hazine tarafından açıklanan referans endeks

1	$\text{Fiyat} = \frac{A}{1 + \frac{r \times \text{VKG}}{365}}$
2	$\text{Kirli fiyat} = \frac{\text{KPN}}{\left(1 + \frac{R}{M}\right)^{\frac{\text{KGS}}{\text{DGS}}}} \times \left(1 + \frac{1 - \frac{1}{(1 + R/M)^{N-1}}}{R/M}\right) + \frac{A}{(1 + R/M)^{N-1} \frac{\text{KGS}}{\text{DGS}}}$
3	$\text{Bileşik getiri} = \left(1 + \frac{r \times \text{VKG}}{365}\right)^{\frac{365}{\text{VKG}}} - 1$
4	$\text{Bileşik getiri} = \left(1 + \frac{R}{M}\right)^M - 1$
5	$\text{İşlemiş faiz} = \text{Dönemsel KPN} \left(= \frac{\text{KPN}}{M}\right) \times \frac{\text{GGS}}{\text{DGS}}$
6	Kirli fiyat = Temiz fiyat + İşlemiş faiz
7	$\text{Enflasyon katsayısı} = \frac{\text{REF}_{\text{valör tarihi}}}{\text{REF}_{\text{ihraç tarihi}}}$
8	Takas Fiyatı = Kirli fiyat x Enflasyon katsayısı
9	$r = \left(\frac{A + \frac{\text{KPN}}{M}}{\text{TemizFiyat} + \frac{\text{KPN}}{M} \times \frac{\text{GGS}}{\text{DGS}}} - 1 \right) \times \frac{365}{\text{VKG}}$

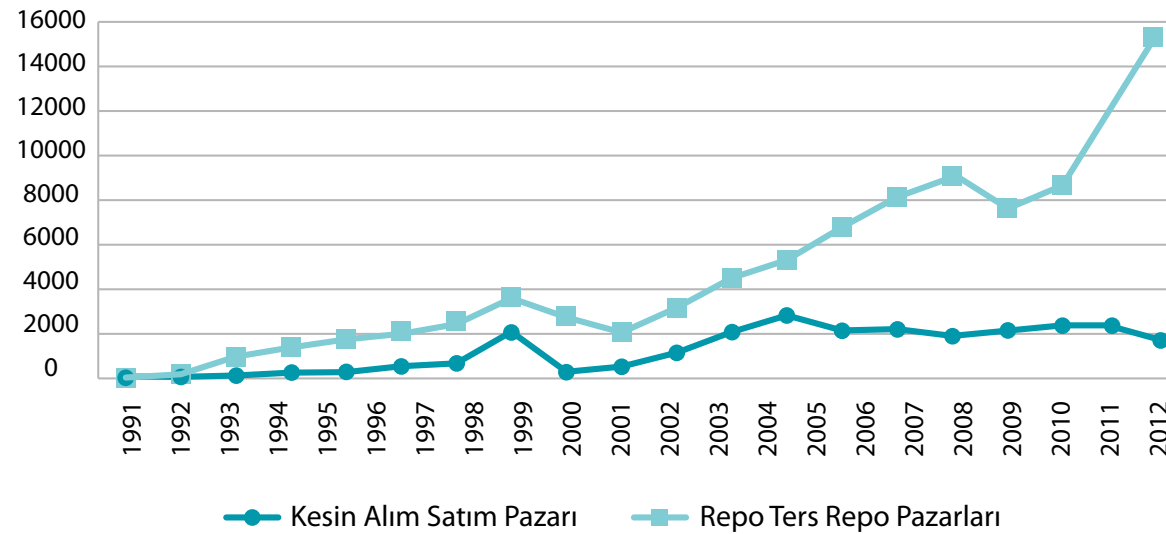
Rakamlarla Borçlanma Araçları Piyasası

Toplam İşlem Hacmi İçerisinde Borçlanma Araçları Piyasası (BAP) ve Tezgahüstü Piyasa (OTC) Payı (%)

*Tezgahüstü Piyasa; banka ve aracı kurumlar tarafından İMKB dışında yapılan alım satım işlemlerini ifade eder.

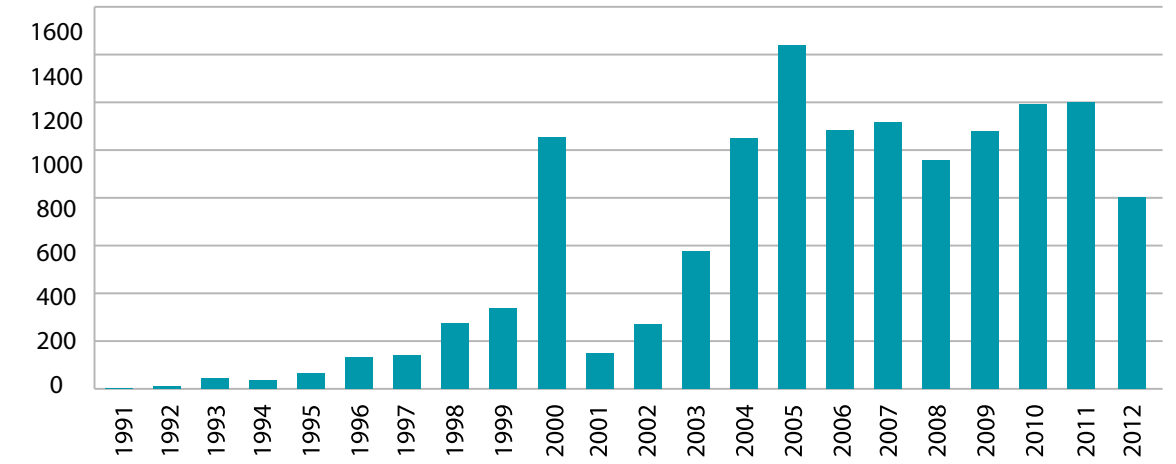
**Kesin Alım - Satım Pazarı ve Repo - Ters Repo Pazarları
Günlük Ortalama İşlem Hacmi (Milyon ABD \$)**

*2011 ve 2012 yılı rakamlarına; Repo Ters Repo Pazarı, Bankalararası Repo Ters Repo Pazarı ve Menkul Kıymet Tercihli Repo Pazarı işlemleri dahil edilmiştir.

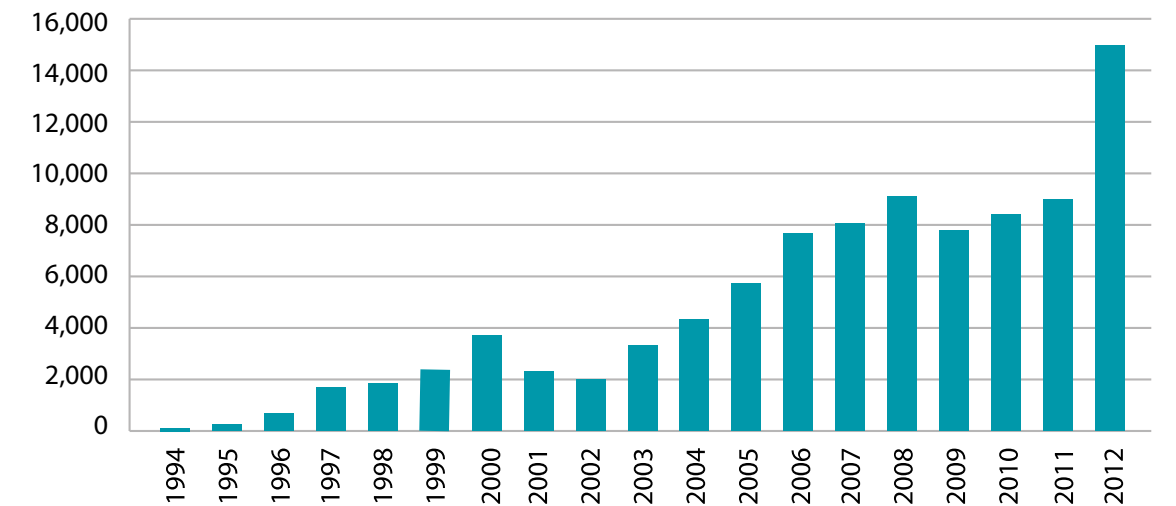
*2012 yılı verileri 31.10.2012 tarihi itibarıyla.

**BAP Kesin Alım - Satım Pazarı İşlemleri
Günlük Ortalama İşlem Hacmi (Milyon ABD \$)**

*2012 yılı verileri 31.10.2012 tarihi itibarıyla.

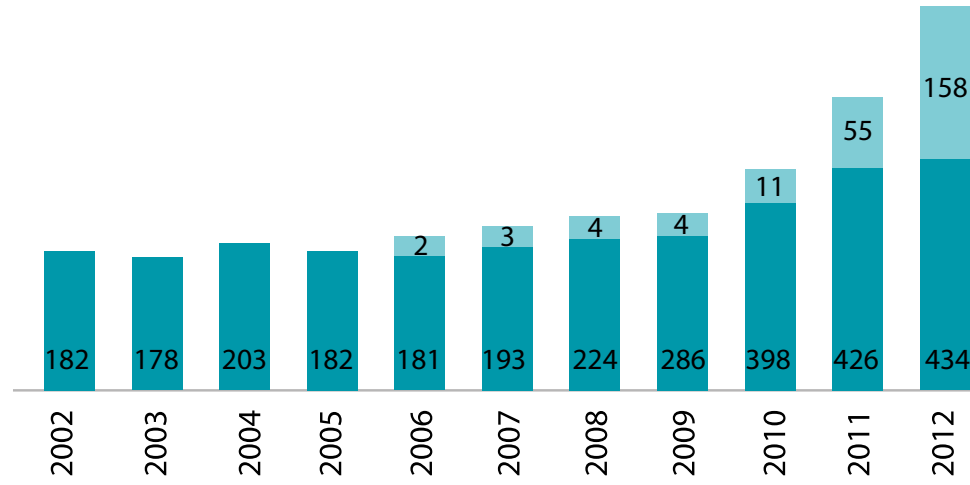
**BAP Repo - Ters Repo İşlemleri
Günlük Ortalama İşlem Hacmi (Milyon ABD \$)**

*2012 yılı verileri 31.10.2012 tarihi itibarıyla.

BAP' da İşlem Görebilcek Menkul Kıymet Adedi

■ Kamu Menkul Kıymetleri ■ Özel Sektör Menkul Kıymetleri

2012 yılı verileri, 6 Kasım 2012 tarihi itibarıyla.

Terimler Sözlüğü

Basit Getiri: Yapılan yatırımdan elde edilen faiz gelirin vade sonunda tekrar yatırıma dönüştürülmediği durumdaki yıllık getiriye basit getiri denir.

Bileşik Getiri: Yatırımdan elde edilen faiz gelirin dönem sonunda aynı oranla tekrar yatırıma dönüştürüldüğü varsayımı ile hesaplanan getiriye bileşik getiri denir.

İhraç Değeri: Menkul kıymetin ilk ihraçtaki fiyatıdır. İhraç değeri nominal değer altında olursa iskontolu satış, nominal değer üstünde olursa primli satış, nominal değere eşitse başa baş satış yapılmış demektir.

İtfa: Sabit getirili menkul kıymetin vade bitiminde anapara ve (varsa) kupon faizinin ihraççı tarafından sabit getirili menkul kıymetin sahibine ödenmesidir.

Kupon Faizi: Sabit getirili menkul kıymetin üzerinde yazılı olan ve belirli dönemler itibarıyla (6 ayda bir, yılda bir vs.) ödenen faizdir. Tahvillerin üzerinde her bir dönem için ayrı bir kupon bulunur. İlgili dönemde o döneme ait kupon yatırımcı tarafından kesilerek kupon faizi tahsil edilir.

Kupür: Para, tahvil ve hisse senetlerinin, üzerlerinde yazılı değere göre, her birimine verilen isimdir.

Likidite: Menkul kıymetin piyasa fiyatından veya bu fiyata çok yakın bir fiyattan en kısa sürede ve kolayca nakde çevrilebilmesidir.

Nitelikli Yatırımcı: Yerli ve yabancı yatırım fonları, emeklilik fonları, yatırım ortaklıkları, aracı kurumlar, bankalar, sigorta şirketleri, portföy yönetim şirketleri, ipotek finansmanı kuruluşları, emekli ve yardım sandıkları, vakıflar, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun geçici 20'nci maddesi uyarınca kurulmuş olan sandıklar, kamuya yararlı dernekler ile nitelikleri itibarıyla bu kurumlara benzer olduğu Sermaye Piyasası Kurulu'nca belirlenecek diğer yatırımcılar ve sermaye piyasası araçlarının ihraç tarihi itibarıyla en az 1 milyon TL tutarında Türk ve/veya yabancı para veya sermaye piyasası aracına sahip olan gerçek ve tüzel kişileri ifade eder.

Nominal Değer: Menkul kıymetin üzerinde yazılı olan ve vade sonunda ödenecek anapara tutarıdır.

Piyasa Değeri: Menkul kıymetin, piyasada o gün itibarıyla geçerli olan vadeye kadar getirisine göre hesaplanan fiyatıdır. Bu değer piyasa şartlarına göre değişiklik gösterebilir. Menkul kıymetin getirisi ile piyasa değeri birbiriyle ters orantılıdır. Getiri yükselirse daha önce ihraç edilmiş menkul kıymetin piyasa değeri düşer, getiri düşerse daha önce ihraç edilmiş menkul kıymetin piyasa değeri yükselir.

Valör Tarihi: İMKB'de gerçekleşen işlemler için, işleme ait menkul kıymet ve nakit yükümlülüklerinin yerine getirileceği, başka bir ifadeyle menkul kıymet ve nakit takasının gerçekleşeceği tarihtir.

Hazine ihalelerinde, ihaleyi kazanan gerçek ve tüzel kişilerin Hazine'nin TCMB nezdindeki hesabına ödeme yapmakla yükümlü oldukları gündür.

Takas: Borsa'da gerçekleştirilen işlemler sonucunda oluşan borç ve alacakların karşılıklı olarak tasfiye edilmesidir.

Tescil: Borsa'da gerçekleştirilen işlemlerin fiyatlarının doğrudan, Borsa dışında gerçekleştirilen işlemlerin fiyatlarının ise bu işlemlerin Borsa'ya bildirimini sonrasında Borsa kaydına alınması işlemidir.

Volatilité/Oynaklık: Bir menkul kıymetin fiyatının veya piyasanın genelinin kısa bir zaman aralığı içerisinde gösterdiği dalgalanma özelliğidir. Oynaklığı yüksek bir menkul kıymetin fiyatında, hızlı değişim ve aşırı dalgalanma özellikleri görülür.

Notlar

Notlar için boş satırlar.

İMKB Tanıtım Broşürleri

Türkçe

- Aracı Kuruluş Varantları
- Borsa Yatırım Fonları
- Cevaplarla Borsa ve Sermaye Piyasası
- Devlet İç Borçlanma Senetleri Endeksleri
- Gelişen İşletmeler Piyasası
- Halka Arz ve Borsada İşlem Görme
- Halka Arz Seferberliği: İMKB Ailesi Genişliyor, Şirketlerimiz Büyüyor
- Pay Alım-Satım Kılavuzu
- Pay Endeksleri
- Pay Piyasası
- Pay Piyasası İşlem Yöntemleri ve Piyasa Yapıcılık Sistemi
- Kamuyu Aydınlatma Platformu
- Kurumsal Yönetim Endeksi
- Nitelikli Yatırımcıya İhraç Pazarı
- Sabit Getirili Menkul Kıymetler
- Şehir Endeksleri
- Yatırımcılar için İMKB

İngilizce

- Exchange Traded Funds
- İMKB at a Glance
- İMKB for Investors
- Markets and Operations
- Public Disclosure Platform
- The Emerging Companies Market
- Warrants

İSTANBUL
MENKUL KIYMETLER
BORSASI